Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 327018
Zaaknummer: 735048

Houten, 26 januari 2021

gemeente Houten

Onderwerp:
Datum, vraagstelling en budget referendum Ruimtelijke Koers

Beslispunten:
1. 17 maart 2021 als datum voor het referendum over de Ruimtelijke Koers Houten 2040 vast te stellen, gelijktijdig met de Tweede Kamerverkiezingen;
2. Als vraagstelling -op basis van het advies van de referendum commissie- vast te stellen:
   'Bent u voor of tegen het voorgenomen raadsbesluit over de Ruimtelijke Koers Houten 2040?';
3. Voor voorbereiding en organisatie van het referendum, inclusief neutrale informatievoorziening en subsidie voor campagnevoering, een budget van € 100.000 beschikbaar te stellen, naast het reeds door het college beschikbaar gestelde bedrag van € 50.000;
4. Dit budget, waar geen dekking in de begroting 2021 voor is, ten laste te laten komen van het begrotingssaldo 2021.

Samenvatting
Op 21 januari jl. heeft de raad besloten tot het houden van een referendum over het voorgenomen raadsbesluit over de Ruimtelijke Koers. Daarbij heeft de raad de referendumcommissie verzocht om een advies over de vraagstelling van het referendum. De volgende stap is dat de raad de datum, de vraagstelling en het budget vaststelt. Wat betreft de datum is vanaf het begin gestuurd op 17 maart 2021, gelijktijdig met de Tweede Kamerverkiezingen. De voorgestelde vraagstelling is overeenkomstig het advies van de referendumcommissie. De totale kosten van het referendum (€ 150.000) komen ten laste van het begrotingssaldo 2021.

Aanleiding
Op 21 januari jl. heeft de raad besloten tot het houden van een referendum over het voorgenomen raadsbesluit over de Ruimtelijke Koers. Daarbij heeft de raad de referendumcommissie verzocht om een advies over de vraagstelling van het referendum. De volgende stap is dat de raad de datum, de vraagstelling en het budget vaststelt.

Beoogd effect
Met dit voorstel wordt beoogd datum, vraagstelling en budget van het referendum formeel vast te stellen.

Argumenten per beslispunt
1.1 Vanuit het oogpunt van opkomst, efficiency en kosten is het wenselijk het referendum gelijktijdig met de Tweede Kamerverkiezingen te houden.
Die datum is 17 maart 2021, al is het de bedoeling dat in verband met maatregelen tegen het covid19 virus op 15 en 16 maart al eerder een aantal stembureaus geopend is ten behoeve van kwetsbare groepen. Niettemin blijft de officiële verkiezingsdatum 17 maart 2021 en geldt dit dus ook voor het referendum.

1.2 De initiatiefnemers van het referendum hebben in hun inleidend verzoek reeds aangegeven dat hun voorkeur uitgaat naar een referendum gelijktijdig met de verkiezingen.

2.1 De referendumcommissie heeft deze vraagstelling geadviseerd.
Zie bijlage 1.

3.1 De totale kosten van het referendum worden op € 150.000 geschat.
Zie bijlage 2.

3.2 *Het college heeft al € 50.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van het referendum.*

Dit is het bedrag dat het college op grond van het algemeen delegatiebesluit Houten maximaal beschikbaar mag stellen. Via de maandelijkse begrotingswijziging komt dit in de raadsvergadering van 9 februari a.s. aan de orde.

3.3 In de begroting 2021 is geen rekening gehouden met deze kosten.

Daarom wordt voorgesteld de totale kosten ten laste te laten komen van het begrotingssaldo: € 100.000 via het onderhavige voorstel en € 50.000 via de maandelijkse begrotingswijziging van 9 februari 2021.

Kanttekeningen

1.1 Het houden van het referendum op 17 maart 2021 is strikt genomen in strijd met de Referendumverordening.

In artikel 13 lid 2 van de verordening is bepaald dat het referendum op de datum van een algemene verkiezing wordt gehouden, wanneer in de periode van drie tot zes maanden nadat de raad heeft besloten tot het houden van een referendum zo'n verkiezing plaatsvindt. De raad heeft dat besluit op 21 januari jl. genomen. De datum van 17 maart valt binnen een periode die strikt genomen is korter dan drie maanden daarna.

1.2 De tijdsdruk en daarmee de werkdruk voor de ambtelijke organisatie, de raad en het college is hoog.

Deze druk is nog hoger omdat er nooit eerder een referendum in Houten is gehouden en er ook sprake is van een coronacrisis.

2.1 De vraagstelling is zeker niet ideaal.

Dit is wat de referendumcommissie zelf in haar advies heeft geschreven, zie bijlage. De vraag gaat over een besluit waaraan volgens de referendumcommissie belangrijke onderdelen van de Ruimtelijke Koers nog niet zijn opgenomen. Tevens is het bezwaarlijk dat de vraag ook betrekking heeft op beslispunten die slechts betrekking hebben op het kennisnemen van stukken en op beslispunten betreffende geheime documenten. Toch heeft de referendum de bijgevoegde vraagstelling aangeleverd.
Volgens de referendumcommissie kan de niet ideaal geachte - maar geadviseerde-vraagstelling deels worden ondervangen door de kiezers van goede neutrale informatie te voorzien. Het is dus essentieel dat dit gebeurt. De commissie acht ook campagnevoering van belang.

2.2 artikel 12 referendum verordening

In dit artikel staat dat na advies ingewonnen te hebben van de referendumcommissie, stelt de raad zo mogelijk in zijn eerstvolgende vergadering (26 januari 2021) vast: de datum, de vraagstelling en het budget voor voorlichting over en de organisatie van het referendum. De raad is dus aanzet na het advies van de commissie. De eindverantwoordelijkheid blijft echter bij de raad berusten.

Participatie

Niet van toepassing

Financiën en formatie

In bijlage 2 is een overzicht met specificatie van de geschatte kosten van het referendum opgenomen en van het geactualiseerde begrotingssaldo 2021-2024.

Bij het opstellen van en besluitvorming over de begroting 2021 was nog niet bekend dat er mogelijk een referendum over de Ruimtelijke Koers zou gaan plaatsvinden. In de begroting 2021 is dan ook geen rekening met deze kosten gehouden.
Dit betekent dat de geraamde kosten ad € 150.000 ten laste komen van het begrotingssaldo 2021.

Als gevolg van de ontwikkelingen in de septembercirculaire 2020 en dit voorliggende besluit is er sprake van een negatieve prognose van het begrotingssaldo 2021. Het college houdt deze ontwikkeling scherp in de gaten. Indien nodig worden bij de eerste bestuursrapportage 2021 maatregelen genomen om bij te sturen op deze ongewenste ontwikkeling.

Communicatie

Initiatiefnemers zullen rechtstreeks geïnformeerd worden en tevens zal er een persbericht worden verzonden.

Voortgang

Dit voorstel betreft het laatste besluit dat de raad in aanloop naar het referendum dient te nemen. Daarna kan de campagnevoering en neutrale informatievoorziening op gang komen. Op grond van de Referendumverordening stemt de raad zo mogelijk in de eerstvolgende raadsvergadering na het referendum, maar niet later dan twee maanden na het referendum, over het voorgenomen besluit over de Ruimtelijke Koers. Het ligt in de rede dat voorafgaand aan de stemming een duidingsdebat over de uitslag van het referendum plaatsvindt. Voor nu voorzien zou de reeds geplande raadsvergadering van 30 maart 2021 hiervoor in aanmerking kunnen komen.

Evaluatie

Het proces om te komen tot een referendum zal in zijn geheel (inclusief benoemen referendumcommissie, verordening, regeling, advisering, vraagstelling, budget, campagne etc.) worden geëvalueerd.

Houten, 26 januari 2021

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten

de secretaris,	de burgemeester,
A.J. Barink	G.P. Isabella

Bijlagen

1. Advies referendumcommissie d.d. 23 januari 2021 m.b.t. vraagstelling
2. Overzicht kosten referendum en verloop begrotingssaldo 2021-2024

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Gilbert Isabella
2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 327018

Onderwerp
Datum, vraagstelling en budget referendum Ruimtelijke Koers

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 26 januari 2021 gelezen en besluit:

1. 17 maart 2021 als datum voor het referendum over de Ruimtelijke Koers Houten 2040 vast te stellen, gelijktijdig met de Tweede Kamerverkiezingen;
2. Als vraagstelling -op basis van het advies van de referendum commissie- vast te stellen:
   'Bent u voor of tegen het voorgenomen raadsbesluit over de Ruimtelijke Koers Houten 2040?';
3. Voor voorbereiding en organisatie van het referendum, inclusief neutrale informatievoorziening en subsidie voor campagnevoering, een budget van € 100.000 beschikbaar te stellen, naast het reeds door het college beschikbaar gestelde bedrag van € 50.000;
4. Dit budget, waar geen dekking in de begroting 2021 voor is, ten laste te laten komen van het begrotingssaldo 2021.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 26 januari 2021.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier, de voorzitter,

C.M.S. Visser G.P. Isabella